

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanih plačuje se od štiristopne peti vrste po 12 h, če se oznanih jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvoli frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenje je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnosti naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanih, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnost pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo ujedno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponovite, da pošiljanje ne preneha in da dobete vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . . K 22 — | Četrta leta . . . . K 5 · 50
Pol leta . . . . 11 — | En mesec . . . . 1 · 90

Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2 —.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . . K 25 — | Četrta leta . . . . K 6 · 50
Pol leta . . . . 13 — | En mesec . . . . 2 · 30

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hkrat se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na določeno naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnosti „Slovenskega Naroda“.

Slovensko vseučilišče in leto 1848.

III.

J. P. V zadnjem svojem članku omenil sem dveh peticij »Slovenskega društva« na vlado glede vstanovitve slovenskega vseučilišča iz leta 1848. Ker mi isti tedaj še nista bili na razpolago in se mi je med tem posrečilo ju zaslediti, prijavljam jih s tem tako, kakor jih je priobčil Anton Tomšič v »Slov. Narodu« leta 1870 št. 55, 56 in 57.

Prva, nemško sestavljena in za odboj slov. društva od dr. J. Bleiweisa in Martinaka podpisana peticija od 14. septembra 1848, katero je ljubljanski državni poslanec dr. Kavčič izročil naučnemu ministru, se glasi:

»Slavno ministrsko svetovalstvo!«

»Podpisano slovensko društvo kot naravni zastopnik narodnih koristi si šteje v svojo dolžnost slavno ministrsko svetovalstvo opomniti na neko nujno potrebo slovenskih dežel. Slovenski narod (die slov. Stämme), ki po nizkem po-

vprečnem številjenju šteje poldrug milijon glav, in ki izven Kranjske stanuje tudi v Istri, Gorici, v polovici Koroške in v južni Štirske, za svoj narodni razvoj neobhodno in najprvo potrebuje dušnega središča (einigungspunkt), ognjišča za narodno intelektualno izobraževanje.«

»Po več provincijah razkropljen, pomešan med tuje življe, ki so Slovence v narodnem razvitku že daleč prehiteli in skoraj popolnoma tujstvu prepričen, je moral slovenski narod ostati na žalostno nizki stopinji narodne omike. Ako se ima kedaj za slovenski narod uresničiti zveličalna beseda našega prevzvišenega cesarja, ki je vsem narodom garantiral domače razvijanje, more si slovenski narod le onda resnično opomoči in zacetiti rane, ki so se mu pod prejšnjo sistemo sekale, ako se mu ponudi priložnost, da se bode mogel v domovini izobraževati in omikavati, in ako ne bode dalje prisiljen svoje sinove pošiljati v tuja učilišča, kjer slednji pod tujimi vpljivi vsaj v narodnem oziru postanejo sami tujci glede svoje domovine.«

»S kratka: slovenski narod nujno potrebuje vseučilišča. Ker je to potrebo čutil, je že pred nekim časom gremij tukajnjega učiteljstva prosil, naj se vseučilišče napravi v Ljubljani kot v središči slovenskih provincij, in je to prošnjo podprt z vsemi razlogi, ki še iz drugih nego narodnih ozirov govore za ustanovljenje. Sklicevaje se na to prošnjo misli slovensko društvo, da mu ni treba natanko in na drobno razlagati razlogov, ki govore za vseučilišče in da mu tudi ni treba razpeljavati, kako naj bi se uresničila (realisierung) ta splošna želja, in hoče tukaj samo izreči svoje upanje, da bode sl. ministrsko svetovalstvo uvaževanje to nezadušljivo ljudsko potrebo in modro skrbě za vse narode avstrijskega cesarstva, rado pripravljeno vse nemudoma napotiti, da se tudi našemu narodu mogoče stori splošno narodno razvijanje.«

Na to peticijo je dobilo slovensko društvo od ministrstva potom kranjskega

gubernjalnega predsedništva sledeči odgovor:

»Ministrstvo javnega uka, nikakor da ne bi spoznavao razlogov, zaradi katerih bi bilo želiti, da se v Ljubljani napravi vseučilišče, bode, kadar bo državnemu zboru predlagalo organizacijo učnih razmer in kadar se bode govorilo o številu prihodnjih vseučilišč, v vsej njegovi važnosti uvaževalo nasvet, naj se to vseučilišče osnuje po predloženim proračunu.«

»Kar pa se tiče tega, da bi se vseučilišče že zdaj (augenblicklich) začelo napravljati, vladajo zdaj še glede sredstev tolike težave, da se morajo najprej po nasvetu rektorata natanko določiti in popisati vse potrebsčine za ustanovljenje popolnega vseučilišča. Vsled ministrskega ukaza 22. t. m., št. 5438 se v odgovor na sporočilo 12. t. m. z dokladami vred rektoratu naznanja s tem objavljeni razvijanje te zadeve (dies hiemit in Aussicht gestellte Gang der Angelegenheit). Kadar se bodo predložila dotična dokazila, se bode obravnavanje nadaljevalo, ako bi nastopila primerna doba.«

Drugo peticijo za slovensko vseučilišče je vložilo slovensko društvo meseca decembra 1848. Podpirala sta jo dr. Bleiweis in Höffern. Glasi se pa tako le:

»Slavno ministrstvo uka!«

»Podpisano slovensko društvo je, globoko čute nujno potrebo narodnega razvoja in narodne omike, 14. sept. t. l. slavnemu ministrskemu svetovalstvu podalo prošnjo, naj bi se za slovenske okrajine v Ljubljani ustanovilo slovensko vseučilišče. V tej zadevi nam izročeni odlok slavnega ministrstva uka ddo. 5. okt. t. l. št. 6230 nam ni le oblubil, da se bode v Ljubljani napravilo redno vseučilišče, ampak je tudi velel, naj se napravijo uvodni koraki, da se bode mogli odpreti dve najvažnejši stolice: namreč avstrijskega državljanjskega in kazenskega zakonika.«

»Slovensko društvo vsled tega odloka navdahnjeno najboljših nad za prihodnost,

je na 25. dan oktobra t. l. sklicalo zbor pravnikov in jezikozvedencev, v katerem zboru je 7 gospodov izreklo, da hočejo brezplačno prevzeti prednašanje, in v katerem se je ob enem sklenilo in takoj začelo prestavljanje avstrijskega državljanjskega zakonika in kazenskega zakonika o zločinah. O vsem tem je tukajšno dejelno predsedstvo slavnemu ministrstvu uka že poročalo.«

»Toda, kakor v vsem, kazal se je tudi tukaj pogubljivi vpliv oktoberske revolucije. Za slovenski narod tako neizmerno važnega vseučiliščnega vprašanja prejšnje ministrstvo pri tako žalostnem, vsaki red uničujočem položaju Dunaja ni moglo toliko uvaževarati, da bi bilo prišlo do kakega vspela. In vendar je to vprašanje še zmerom eno izmed najvažnejših vprašanj slovenskega naroda. Njegova mladež mora domovino zapuščati in nemška vseučilišča obiskovati. Tu jo navadno zadene žalostna usoda. Sicer že stari, a nikdar tako odločno izrečeni razvoj (trennung) med Nemci in Slovani ima naravsko v nemških mestih najprvi žalostni vpliv na sinove (angehörige) slovenskega naroda. Tako se mora naša mladež, ki — navadno jako malo premožna (mit geringen Existenzmitteln ausgerüstet), torej prisiljena sama za svoje prehranjevanje skrbeti — nastopi pot znanosti, boriti z vsemi težavami življenja, namesto da se popolnoma posveti svojemu poklicu, svojemu dušnemu izobraženju. Stanovanje in hrana, človeškega življenja glavna pogoja, se jej prodaja le za visoko ceno. Odgojevanje otrok, od česar so se nekoliko živelj, je nehalo jih živeti, ker bo pri sedanjih razmerah v nemškem mestu le redko kdo odgojo svojih otrok prepustil kateremu Slovanu.«

»To so vsakdanje tožbe naše mladine na tujih vseučiliščih, in pomoči je tem najniježje treba, ker mnogi radi premnogih težav, ki se njih izobražanju stavijo na pot, tuja vseučilišča zapuščajo in se domu vračajo, premnogi pak, nadejajo se, da se bodeta vsled omenjenega mini-

LISTEK.

Literatom in občinstvu.

Spisal Ljubomir Babić-Gjalski.

(Konec.)

V dokaz svoje trditve bi lehko naštel po vrsti vsa velika dela svetovne književnosti — počenši pri Iljadi, Šekspirovih kraljevskih dramah, Boccaccijevih novelah — tja do Tolstojevega romana: »Vojna in mir.« Pa tudi naša književnost, katere štiristoletnico slavimo danes, dokazuje isto. Marulićeva »Judita« je bila sprejeta z zanosom in je našla posnemanje, ker je bila izraz narodove želje, da kaznui hrvatski narod prav tako svojega sovražnika, kot je kaznovala Judita Holoferna; — Gundulićev »Osman« daje izraza narodovi želji, da bi došel spasitelj, ki bi rešil jedni, izmučeni Balkan dolgotrajne, strašne muke; — Mažuranićev »Čengić-agaa« je v neposredni zvezi z narodovim jadom; — Markovićeva pesen »Kohan i Vlasta« opominja kakor simbol narod, naj se ne zveže s stoletnim sovražnikom; — Šenoa oživila davno prošle narodne dni in osvaja s tem vsako hrvatsko srce za hrvatsko misel!

Nikakor pa ne bi rad, da se moje besede tolmačijo krivo. S temi svojimi

besedami nisem hotel reči, da naj služi naša knjiga jedino in samo našim posebnim narodnim željam in potrebam. Ne, — ako kaj na svetu ne trpi in ne prenaša strogo potegnjenih mej, ne trpi in ne prenaša tega zlasti leposlovnega knjiga in z njem vsa druga umetnost. Hrvatska knjiga, stojeca v narodovi službi, stojeca na narodovi straži, naj zato ne pušča nikdar iz očij svojega visokega umetniškega poklica v carstvu večne lepote, resnice in pravice.

Prav zato se ne sme od nje zahtevati, naj se vedno jednakokraka po isti stezi, ki so jo razhodili njeni predniki. Misel ne trpi tega, — ona mora biti v svojem poletu svobodna in mora ostati vedno sama sprova, — a zato tudi njen najplemenitejše dete — knjiga — tega neče in ne trpi. Zgodovina slikarstva nam daje za to izvrsten primer v svojih bizantinskih slikah. Tista stroga zahteva, da se slikajo Jezus, Marija in apostolji vedno v isti strogo odmerjeni in odrejeni, tradiciji posvečeni poz, ta zahteva je zamorila vso bizantinsko umetnost ter izključila vsak napredok. A vzemite svetniško slikanje v Italiji! Modrost rimskega papežev ni zahtevala, da se zveže slikar v verige tradicionalizma, — in tako je dospela katoliška cerkev do tega, da si je okrasila svoje

božje hiše s slikami Rafaela, Mihaela Anđela in tako dalje.

Istotako se ne sme zahtevati od hrvatskega književnika, naj mu bo duša gluha in slepa za velike ideale, težnje in pokrete skupnega človeštva — kakor tudi ne sme nikdar nehati zanimanje za človeka kot takega — za one nedogledne radosti in žalosti, ki so lastne vsem otrokom tega planeta, brez ozira na to, v katerem kraju te ali one poloble se je rodil in brez ozira, ali spada k belo — žolto — črno- ali rudečkožim. — Ker — samo kot tak bode služil in v resnici koristil svojemu narodu, in poln ljubezni do njega ne bo mogel nanj nikdar pozabiti.

S svojimi gornjimi besedami sem hotel povedati in iznova pravim, naj hrvatski književnik tako iz ljubezni do svojega naroda, do svoje rodne zemlje, kakor tudi nadahnjen s pravim umetniškim vzletom, predstavlja najprej življenje in težnje narodove duše ter naj kroži s svojo domišljijo nad domačim ognjiščem — naj nikdar ne zadusi stremljenja svoje slovenske krvi in naj ne zabi, da je Hrvat, — in naj bode vedno, vedno sovražnik in nasprotnik vsega, kar je nasprotno njegovemu hrvatskemu narodu — z jedno besedo, — naj ljubi — in zopet, naj ljubi

to svojo rodno zemljo — to svojo maternsko besedo!

In bodimo gotovi, dokler se bosta združevali te dve ljubavi — ljubezen naroda do svoje knjige in svojih književnikov z ljubezni književnikov do svojega naroda in svoje zemlje, — dotele je zjamčeno hrvatskemu narodu, da bode slavil po štiristoletnici petstoletnico, slavil bode celo tisočletnico svoje umetne knjige in zopet se bo spominjal hrvatski narod z zanosom in z neizmerno hvaležnostjo imena Marke Marulića in njegovih naslednikov!

Tudi jaz bi bil pri koncu. Ker nisem človek katedra, niti parlamentarni govornik, ne boste zahtevali od mene, da zaključim svoja razmotrivanja s sijajnimi besedami in silnimi oratorskimi izreki. Človek sanje sem — človek pravljice, ter bi mogel končati s pravljico, ki mi jo sanja duša ob današnjem slavlju, in kateremu se ob šepetu te pravljice od zanosa širi srce. Zato hočem tudi poslušati glas svojega srca, v katerem ori en vzkljik, — en klic — ki mi žarko in zanosito izpoljuje prsa — in ta vzkljik — ta klic je: — Slava in hvala Marku Maruliću — a hrvatska knjiga naj cvete in napreduje v srečo in korist — Hrvatske — v službi večne lepote, resnice in pravice!

strskega zaukaza 5. okt. t. l. štev. 6230, dokler se ne napravi redno vseučilišče, vsaj najvažnejša predmeta, namreč avstrijski državljanški in kazenski zakonik še tekom tega leta začela razlagati, niso do zdaj sploh še šli na nobeno vseučilišče in žive v vednih skrbih, da ne bi čakajo leta zgubili, ali da bi jih brezposelnih ne potaknili v vojake.

»Ti razlogi v zvezi s čestim povpraševanjem glede vseučilišča v Ljubljani nalagajo slovenskemu društvu, ki si je narodno omiko in napredek svojega naroda postavilo za svoj najvišji cilj, dolžnost z nova nujno prosliti, naj se v Ljubljani napravi redno vseučilišče, ali če bi se v sedanjih razmerah vseučilišče ne dalo napraviti, naj bi se čem prej tem bolje provizorično dovolilo razlaganje vsaj naravnega, mednarodnega in državnega prava, ki so pripravljoče vednosti za pozitivno pravo, potem pa avstrijskega državljanškega in kazenskega zakonika«.

»Potreba, da se poleg zadnje imenovanih dveh pozitivnih vednosti razlagata tudi naravno, mednarodno in državno pravo, je jasna, ker je nemogoče temeljito in umljivo razlagati pozitivne vednosti, ako se razlaganje ne more opirati na naravno podlago. Napisled podpisano slovensko društvo slavno ministrstvo ukaše opominja, da se je 7 gospodov oglašilo, ki hote brezplačno prednašati, in ki imajo zato v jezičnem kakor tudi v pravniškem oziru najbolje zmožnosti. Konečno podpisano slovensko društvo še izreka upanje, da bode slavno ministrstvo uka spožnavaje potrebo odločnega koraka kolikor najhitreje njih delokrožje odkazalo onim gospodom, ki so potom tukajšnega deželnega predsedstva konec oktobra meseca slavnemu ministrstvu uka predložili svoje ponudbe, da hote brezplačno v slovenskem jeziku prevzeti pravoslovne stolice, in da se bode oziralo tudi na razlaganje naravnega, državnega in mednarodnega prava.«

V Ljubljani, 28. novembra.

Nujni predlogi.

Državni zbor je dognal te dni razpravo štirih nujnih predlogov, a začne takoj z novimi. Tako gre že od začetka zasedanja in pojde, dokler ne pošljejo parlamenta domov. Parlament dela le negativno, kajti po dolgotrajnih debatah samo odklanja nujne predloge. Poslanci gubé tako veselje do dela bolj in bolj, a parlament izgublja zopet svoj ugled, upliv in pomen. Državni zbor je imel tekom poldrugega meseca en sam dnevni red. — Z jugoslovanskimi in maloruskimi poslanci se vrše sedaj neka pogajanja, da bi svoja nujna predloga glede univerze v Ljubljani in v Lvovu umaknili. Predlagatelji so izjavili, da to store, če se določi ex praesidio, da se predloga takoj odkazeta odsek. Nemški klubi se bodo o tem posvetovali, ali naj ta predlog sprejmó ali ne. No, tudi Čehi so podali nujen predlog glede češke univerze na Moravskem, tako da ima sedaj parlament troje univerzitetnih nujnih predlogov.

Nasilstvo Prusov proti Poljakom presega že vse meje. Ker vsa dosedanja germanizatorska sredstva ne morejo ponemčiti Poljakov v Prusiji, je sklenila vlada, da se odslej poljski otroci niti krščanskega nauka ne smejo učiti v materinščini, nego v nemščini. Niti privatno se ne smejo učiti mali Poljaki več svojega domačega jezika. Tako vnebovijoče nasilstvo je seveda moralno razburiti zatirane Poljake, ki so priredili burne in velike demonstracije. Deželno sodišče v Gneznu je obsodilo 21 oseb, večinoma poljskih mater, v ječo do 2½ leta radi demonstracij proti nemškemu pouku krščanskega nauka na ljudski šoli v Wrešnu. Slavni poljski pisatelj Sienkiewicz je pozval Poljake, naj nabirajo denarne prispevke v podporo družin obsojenec. Razni parlamentarni slovenski klubi in različni dostojanstveniki v Galiciji so poslali že znatne denarne podpore. V Galiciji je bilo že več hrupnih demonstracij proti Nemcem. Zlasti v Lvovu so bile demonstracije velike. Berolinsko Ibse novo gledališče je hotelo gostovati po raznih galiških mestih, a je moralno predstave odpovedati. V Krakovem nabirajo na poziv rektorja tudi vseučiliški profesorji za obsojence. Poljsko koketiranje z nem-

škimi strankami v Avstriji se sedaj pač za dalje časa preneha.

Vojna v Južni Afriki.

Položaj Angležev v Kaplandiji postaja vedno težavnejši. Vsi poskusi, pregnati Bure iz okrajev Barkly East in Aliwal North, so se izjavili. Fouche in njegov oddelek 200 mož sta konstituirala nekako provincialno vlado. Fouche je obsodil nekega farmerja, ki je prodajal Angležem žito, na globo 1250 kron. Nekega drugega farmerja je obsodil Fouche radi neznanega prestopka na denarno in telesno (bičanje) kazen. »Times« poroča, da farmerji sploh ne smejo več obdelovati zemlje, da bi ne imeli Buri živeža, a dopisnik dostavlja, da bo v dveh letih ves narod uničen. Bitka pri Villiersdorpu dne 19. ali 20. t. m. se izkazuje vedno bolj kot poraz Angležev. Po porazu kapitana Elliotina in polkovnika Persona pri Berkenlaagu je zadel Anglež tretji poraz pri Villiersdorpu, kjer sta bila major Fischer in stotnik Langonore premagana in smrtno ranjena. Buri, katere je vodil Grobelaar, so ujeli vse Angleže, ki so se udali. Rimingtonova kolona je dospela na pomoč prepozno. General Botha, ki stoji še vedno pri Ermelu, se je Angležev docela otresel. Generala Deweta pa išče Angleži po severovzhodnjem Oranju s kombiniranimi operacijami. Okraj Thabanchu, kjer je bilo navadno pribelaščje Deweta, so posedli Angleži z dosluženimi vojaki, katerim so dali farme. S tem upajo pridobiti ondotne prebivalce, ki pa ne bodo lepo gledali angleških vsljencev! Angleški finančni tajnik Austin Chamberlain je te dni obžaloval napade na Anglijo v tujih listih, napade, katerih Angleži ne bodo mogli lahko pozabiti in odpustiti. Tajnik je napadel rojaka liberalca Campbell-Bannermann, češ, da po krivici sramoti angleško armado. Končal pa je svoj govor takole: »Naloga, katero je rešiti v Južni Afriki, se je izkazala težavnejša kot se je moglo misliti, a četudi treba za to, kar preostane še storiti, krajšega ali daljšega časa, vlada bo vsekakor vztrajala na započetem potu.«

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. novembra.

Za vseučilišče v Ljubljani.

Potom mestnega magistrata so včeraj vložile peticije za slovensko vseučilišče v Ljubljani naslednje občine: a) kranjske: Gorenja vas pri Zatičini, Klovče, Studenc pri Krškem in Kostanjevica; b) Štajerske: Anže pri Brežicah, Bežovica pri Celji, Dolena pri Ptaju, Globoko, Gorica pri Brežicah, Hrastovec pri Slov. Bistrici, Loče pri Brežicah, Loka pri Mariboru, Morje pri Mariboru, Skoke pri Mariboru, Skomarje-Hudine pri Celju, Šromlje in Ternovška ves. c) Primorski: Sedlo in Tomaj. Po svojem državnem poslancu je vložila tako peticijo občina Možirje.

Občina Orehovica je dne 24. novembra t. l. poslala peticijo za vseučilišče v Ljubljani.

Načelnštvo zadruge krojačev, krznarjev, klobučarjev itd. vabi svoje člane, da se v nedeljo ob pol 11. uri dopoludne udeleže manifestacijskega shoda za vseučilišče v Ljubljani v »Mestnem domu« polnoštevilno.

Prvi protest zoper slovensko univerzo. Iz Gradca se nam piše: Nemški dijaki gorske akademije v Ljubnem sklenili so protest zoper slovensko univerzo. Kaj briga nemške dijake slovenska univerza? Kako se morejo nemški dijaki predrzniti, vmešavati se v naše specifično slovenske razmere? Ta protest najlepše tolmačijo besede v pismu dr. Pacáka, načelnika mladočeškega kluba, slovenskim visokošolcem: »Slovanji privoščimo vsakemu narodu kulturne zavode, katere smatra sebi potrebnnimi. Le nemškemu narodu je usojeno, kar tako velikemu narodu ni v čast, zadrževati druge narode na potu razvoja in napredka. **To pa ostane večen madež na imenu Nemcev, zlasti Nemcev avstrijskih.**« — Kaj naj pa odgovore z ozirom na to nemško predrznost slovenski akademiki, ki se nikdar niso vtikal v zadeve nemškega dijašta? Neustrašen, neizprosen boj za naše pravice in odločen protest vsega slovenskega dijašta zoper ta nem-

ški protest je edini odgovor. — Prihodnjo nedeljo je v Pragi v »Narodnem domu« Kraljevih Vinogradov velikanski manifestašni shod praškega meščanstva za jugoslovansko univerzo v Ljubljani. Udeležijo se slovenski in češki državni poslanci. Govori poslanec dr. Herold. Kakor poročajo »Narodni Listy«, priredi to manifestacijo »Slovenski klub«.

Komitè slovenskega dunajskega dijašta je imel pred par dnevi zopet svojo sejo, v kateri se je pred vsem posvetovalo o vprašanju slovenskega vseučilišča in o organizaciji dijašta. Komité je sklenil razposlati na vsa slovenska akademična društva poziv, da voli vsako društvo po dva zastopnika, ki naj vstopita v stalni centralni komité. Sedanji komité smatra se samo provizoričnim. Kakor hitro pristane vse dunajsko dijašvo k tej ideji vsedijaške organizacije, pozove komité tudi dijaška društva drugih vseučiliščnih mest, da pristopijo k tej organizaciji, koje glavni namen bo postopati vzajemno v vseh slovenskih kulturnih akcijah in oživljati vlasti ožje odnošaje med slovenskimi dijaškimi društvami istih vseučiliščnih mest. Komité je bil dosedaj in ostane še nadalje v ozki dotiki s slovenskimi državnimi poslanci, s komitéji na drugih vseučiliščih in z domovino. Gleda vseučiliščega vprašanja čaka z nestrpnostjo odgovora vlade.

Razprava pred upravnim sodiščem.

Deželni odbor kranjski pritožil se je proti odločbi naučnega ministarstva, s koto se je potrdil odlok deželnega šolskega sveta, da naj se na šoli v Zagorju pričenja obligatni pouk nemščine že v prvem razredu. Oti pritožbi se je včeraj pred upravnim sodiščem razpravljal. Deželni odbor je ugovarjal, da je bilo postopanje deželne šolske oblasti površno in nepopolno. Dalje pa je tudi ugovarjal, da nasprotuje pod pritožbo vzeta odločba člena 19. državnega temeljnega zakona, po katerem se nikdo ne more siliti, da bi se učil druzega deželnega jezika. Upravno sodišče je pritožbo zavrnilo. Kar se tiče površnega postopanja — bil je deželni odbor v smislu § 6. državnega šolskega zakona zaslišan, v drugem pa se deželni odbor nima brigati za postopanje šolske oblasti. Kar se pa tiče člena 19., nima deželni odbor pravice do pritožbe, ker bi se v tem pogledu smeli pritožiti jedino le stariši prizadetih otrok. Kakor videti, se upravno sodišče s svojimi razlogi ni posebno potrudilo; v glavnih točki je poseglo po stariših, kateri se o dotični odredbi deželnega šolskega sveta nikdar obvestili niso, in kateri se sedaj, ko je stvar stara že kakih devet let, gotovo več pritožiti ne morejo. Vsekakor pa je razsodba upravnega sodišča še milejša, nego je bilo stališče zastopnika naučne uprave. Ta originalni človek je z vso resnostjo trdil, da se ne more nikdo pritožiti, niti deželni odbor, niti stariši otrok. Po mnenju tega obrabljenega centralista bi naš deželni šolski svet lahko upeljal nemščino kot učni jezik na vseh slovenskih ljudskih šolah, pa bi se nikdo ne morejo pritožiti, niti deželni odbor, niti stariši prizadetih otrok. Zaslišati se ima sicer deželni odbor, ali deželna šolska oblast se nima brigati za njegovo mnenje; tako, da je predpisano zaslišanje gola formalnost in druzega nič. Ni torej čuda, če se pri tacih nazorih v naučnem ministru streljajo kozli, prav debeli in mastni!

„Slovenec“ je tako ponosen na faktični popravek Povšetov. Po krivici! Kdor je slišal Povšeta pri ti prilikti govoriti, moral se mu je kar smiliti. Glavnih stvari Tavčarjevega govora se niti dotaknil ni! Nekaj malega je pojecljal, pa ga skoraj nihče poslušal ni, in ko je končal, ni bilo o »živahnih pohvali«, o kateri se »Slovenec« sanja, ne duha ne sluha. Tako klavernega nastopa g. Povše v državnih zbornici še ni doživel. To so pripoznali tudi njegovi ožji somišljeniki.

Manifestacija za ljubljansko univerzo. Več obrnikov in trgovcev želi imeti 1. decembra prodajalne zaprte. Znano je pa, da 1. decembra, je nedelja pred sv. Miklavžem, ko pride mnogo ljudstva z dežele, da v mestu za svoje nakupi Miklavža in menimo, da je popolnoma umestno, da se zapro prodajalne od 11. do 12. ure dopoludne, takrat ko se vrši zborovanje za vseučilišče.

Več ljubljanskih obrtnikov in trgovcev.

Fran Kalister †. Povsem ne nadoma, po kratki, samo štiridnevni bolezni umrl je včeraj rodoljuben mož, ki sicer ni nikdar posegal v javno življenje, a si je vendar zagotovil v slovenskem narodu hvaležen spomin, ker je imel vedno odprto srce in odpre roke, kadar je slovenski narodni interes potkal na njegova vrata. V starosti 62 let umrl je včeraj v Trstu g. Fran Kalister, zvest sin slovenskega naroda in velešen podpornik vseake občekoristne narodne naprave, zlasti pa velešen podpornik učenje se mladine. Pokojnik je žrtvoval v narodne namene poleg rednega narodnega davka, ki je tako narasel, da ga marsikdo že komaj zmaguje, kako velike svote. »Radogoj«, podporno društvo slovenskih visokošolcev, dijaško podporno društvo v Pazinu itd. itd. so od njega prejela znatna darila. Koliko je pa žrtvoval še skrivaj, za kar javnost ni nikdar izvedela. »Edinost« naznana sedaj, da je poglavito Kalistrova zasluga, da se je mogla razviti v dnevnik in da je prišla do lastne tiskarne ... Mi spoštujemo vsacega delavca na narodnem polju, ali po našem prepričanju se prava ljubezen do naroda najboljše kaže v tem, kar kdo indirektno ali direktno žrtvuje za narodne namene. V tem oziru je bil pokojni g. Fran Kalister svetel vzgled slovenskega rodoljubja in pokladamo tudi s čutili iskrene hvaležnosti cvetko na njegov prerani grob.

Iz učiteljskih krogov se nam piše: Znano je, kako težko čakajo učitelji z rodbinami, da se izprazni učiteljska služba v Ljubljani ali v njeni bližnji okolici. Nekatera šolska oblastva pa se nikakor ne ozirajo na te opravičene želje učiteljev, niti ne na njihove sposobnosti, ampak skrbijo samo, da ohranijo prijetnejše službe za hčerke višjih, dobroplačanih uradnikov. V Šiški je bila že pred dvema letoma izpraznjena učiteljska služba, ki se je kar pod roko, ne da bi se razpisala, torej popolnoma ne postavno oddala mladi učiteljski kandidatini, dasiravno bi se mnogo definitivnih učiteljev oglasilo zanjo. Tolažili so se s tem, da se kmalu razpiše v definitivno nameščenje. To se je sedaj tudi zgodilo, a čuje, kako! Ker hoče slavni okrajni šolski svet to službo na vsak način ohraniti svoji izvoljenki, poslužil se je posebne zvajače. Služba se je razpisala z dne 18. novembra do 2. decembra. Razpis pa se je prvič objavil v uradnem listu še le 25. novembra. V tem slučaju ima oni učitelj, ki bere »Ljubljancanko«, le sedem dnevi časa, da vloži prošnjo. Vsem drugim pa se je še to onemogočilo, ker se vsled kratkega termina razpis ne more objaviti v strokovnih listih. Ker ima pa postavni razpis učiteljskih služeb trpeti šest tednov in le v slučaju nujnosti, katere pa tukaj ni, širinajst dni, zato prizadeti učitelji protestiramo proti takemu kršenju zakona in prosimo vis. dež. šolski svet, da to zadevo spravi v tir.

Repertoar slovenskega gledališča. Jutri, dne 29. t. m. gostuje zopet gospa Irma Polakova iz Zagreba, in sicer v narodni igri s petjem »Od stopnje do stopnje«. Ta drama je dosegla predlanskim največji gmotni vspeh ter se je igrala opetovanjo v razprodanem gledališču. Gospa Polakova poje v igri več novih vložk, pri koncertu pa sodeluje tudi opera primadona gdč. Nedbalova in bivša italijanska opera pevka gospa Gentilli.

Mlekarška zadružna v Škofiji. Pred kratkim se je vršil občni zbor te mlekarške zadruge. Velikega klerikalca Sušnikovega Gusteljna ni več v odboru. Račune so odobrili, primanjkljaj, ki je jako izdaten, bodo pokrili iz žepov zadružnikov. Škoda, da nimamo vpogleda v račune. Ne zanima nas toliko, koliko znaša primanjkljaj, ampak nekaj druzega — koliko se je v tej zadružni sira pokvarilo. V tem oziru smo namreč izvedeli zanimivo okolnost. Letos po leti so kar na vozech spravljali pokvarjeni sir iz mlekarne. Vozili so ga ven na njivo, ker ni bil za drugo rabo kakor za gnoj. Ker je pokvarjeni sir grozovito smrdel, vozili so ga ponoči iz mlekarških prostorov, a ker so se bali, da sirov smrad še dojutra ne izgine iz mesta, so pokvarjeni sir polivali z gnojnicico. Smrad pokvarje-

Dalje v prilogi.

negra sira je bil torej še hujši kakor gnojnični! To je gotovo zanimivo in zato bi radi pogledali v račune, da bi vedeli, koliko pokvarjenega, v gnoj zavitega sira se je v tistih nočeh speljalo na njive. Sicer pa bi klerikalcii lahko vzeli patent na ta izum, zavijati sir v — gnoj.

— **Planinski večer.** V svojo zimsko sezono je stopilo »Slovensko planinsko društvo« s sinočnjim prvim zabavnim večerom, prirejenim v restavracijskem lokalnu »Narodnega doma«. Predaval je na njem g. odvetnik dr. Fran Tominšek o svojem nedavnem izletu v Grintavsko pogorje. Svoje tema obdelava predavatelj prav obširno, podajavši celotno sliko o terenu, ki mu ga je bilo prehoditi v kamniških planinah tja na vrh Skute. V živahnih besedi, zasoljeni z neprisiljenim humorjem, zbudil je predavatelj zanimanje za svojo turo, o koji bo na prihodnjem večeru še nadaljeval. Glasno odobravanje si je prislužil g. dr. Tominšek s svojim predavanjem. Ostali del večera zabavalo je družbo pevanje slovenskih narodnih pesmi, zapeli so družveni pevci kakor so vajeni po leti pevati na naših hribih, vsem v veselje, sebi v čast.

— **Himen.** Poročil se je dne 24. t. m. g. Adolf Rosina, učitelj okoliške šole ormoške z gdč. A. n. Schönwetter, narodno učiteljico ženskih ročnih del ravno tam. — Gosp. Ivan Mikl, c. kr. računski official c. kr. poštnega ravnateljstva v Gradcu poročil se je dne 27. t. m. v Središči z gdč. Marijo Kočevar iz vrolo narodne obitelji mnogoodlikovanega g. Ivana Kočevarja. Čestitamo!

— **Za vseučilišče v Ljubljani.** Pod tem naslovom izdana spomenica, katero je spisal dr. Majaron, se dobiva po 20. kr. pri Iv. Bonaču pa tudi pri Lav. Schwentnerju.

— **Zglaševanje stavodolžnih mladeničev za glavni nabor** je vsejavno le še do 1. decembra t. l. Ker zadene po zakonu one stavodolžne mladeniče, ki to zglasitev zamude ali opuste, občutljiva globa — 10 do 200 K, ali temu primeren zapor, opozarjam s tem dotične mladeniče na kratki rok. Zglasiti se je pri tukajšnjem magistratu, in sicer vsem leta: 1879., 1880. in 1881. rojenim mladeničem, ki bivajo v Ljubljani, pa naj so rojeni in pristojni tudi drugod.

— **Pevski klub „Škrjanček“** priredi 5. decembra pri »Jožetu« na Lepem potu Miklavžev večer s tombolo in petjem. Tudi na Tržaški cesti je začelo živahneje postajati.

— **Stranska blagovna postaja Bled (postaja Lesce-Bled) se zaprē.** C. kr. ravnateljstvo državnih železnic naznanja, da se za prometno okrožje postaje Lesce Bled od dne 15. julija 1897. naprej na Bledu napravljena stranska blagovna pasta dne 30. novembra 1901 za nadalje zapre.

— **Iz Tržiča** se nam piše: Zadnjo soboto priredilo je tukajšnje »Slovensko bralno društvo« zabaven večer, na katerem je na odborovo prošnjo predaval šolski vodja gosp. Jos. Kragl o zgodovini Tržiča. Občinstvo, med katerim je bilo več odličnih oseb, je zanimivemu predavanju sledilo z največjo pazljivostjo. Posebno jo spočetku Tržiča in francoski dobi. Želeti bi bilo, da bi g. predavatelj dal to natisniti. Po predavanju pa je družveni pевski zbor zapel nekaj pesem dobro. Poznalo se je, da imajo v osebi učitelja g. Boršnika izurjenega pevovodjo, kateri je v kratkem času pevovodstva dosegel lep uspeh. Tako smo imeli čez dolgo lep zabaven večer. Koristni otroški vrtec pa je dobil malo podporo, ker je bil njemu namenjen čisti dohodek. Društvo je pokazalo, da je nesobicno in da se zaveda svoje narodne dolžnosti.

— **iz Gornjegrajskega okraja** se nam piše: Naše učiteljsko društvo je zborovalo dne 14. t. m. v Nazarjih. Kljub slabemu vremenu se nas je zbral precejšnje število in med temi tudi naša zvesta tovarišica gospica P. Druge učite ljece pa rajši doma »Tagespost«-romane beroje, kot da bi šle v krog tovarišev. Ob določeni uri — 10. predpoldan — otvoril predsednik zborovanje z običajnim pozdravom. Ker se zapisnik zadnjega zborovanja ni mogel prečitati — bivši gospod tajnik še ni imel časa, ga napisati — je delegat našega društva pri zborovanju »Lehrerbunda« v Gradcu g. Šijanec poro-

čal obširno o omenjenem zborovanju. Nato se je po živahnem razgovoru sprejela sledeča resolucija: »Učiteljsko društvo za gornjegrajsko okrajskleno pri današnjem zborovanju, da se popolnoma strinja s postopanjem svojega delegata pri zborovanju »Lehrerbunda« v Gradcu in smatra članek v »Učit. Tov.« štev. 28. l. z napisom »Slovenskim učiteljem na Spodnjem Štajerskem — v prevdarek« kot neumesten, ker ni stvarno resničen. Pričakuje pa, da spodnještajerski odborniki »Lehrerbunda« pojasnijo dotednici članek.« Predlogi in nasveti. Predsednik predlaga, naj se gospodje Kocbek, Praprotnik in Žagar zavoljo svojih posebnih zaslug za društvo, za šolstvo in za omiko naroda v smislu § 10. društvenih pravil izvolijo častnimi člani. Z živahnim odobravanjem se soglasno sprejme ta nasvet, na kar je predsednik najnovejšim trem častnim članom čestital v imenu društva. Gosp. Praprotnik zahvalil se je na tem dokazu spoštovanja in priznanja ter povdral, da on kakor tudi gospoda Kocbek in Žager bodo vedno delovali v istem smislu kot dosedaj napredno in vstajno. O šolskih zamudah in o obravnavi istih je poročal g. Žagar ter marsikateri miglaj podal, kako je uspešno in vsteno iste obravnavati. Blagajnik gospod Wudler st. je govoril o denarnem stanju društva, ki je dovolj povoljno; saj še imamo nekaj preostanka. Pregledovalca računov gospoda Klemenčič in Wudler ml. sta iste v lepem redu spoznala in se je blagajniku izreklo absolutorij. Pevovodjem se je določil g. Wudler ml. in se je njemu prepustilo osnovati po svoji volji moški ali mešani zbor. Po zborovanju smo se v veselem krogu tovariškem še prav živahno imeli. Pridružila sta se nam tudi soproga g. Praprotnika in pa stari prijatelj učiteljstva Mokrinov oče. Prihodje zborovanje imamo meseca maja — ako bi ne bilo prej kaj nujnega in važnega obravnavati.

— **Učiteljsko društvo za ptujski okraj** zboruje v četrtek dne 5. decembra 1901 ob pol 11. uri dopoludne v okoliški šoli ptujski s sledečim vsporedom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Društvene zadeve. 4. »Darvinizem in vzgoja« predavanje preloženo od zadnjega zborovanja. 5. Slučajnosti.

— **Čitalnica v Konjicah** priredi dne 5. decembra ob 7. uri zvečer v lastnih prostorih Miklavžev večer. Vsi p. n. stariši se prosijo, da oddajo darila, otrokom namenjena, vsaj en dan poprej v čitalnici.

— **Bestjalna rodbina.** V Mariboru so stali 26. t. m. pred porotniki 32-letna Alojzija Germic, soproga Tomaža Germica, njena gluhenema brata Fran Lovrec in Josip Holc ter njih mati, Marija Ratuša. Ta se je kot dekle pisala Holc. Omožila se je potem z nekim Lovrecem in kasneje z Ratušo, kar je vzrok, da se njeni otroci različno pišejo. Zatoženi so bili, da so skupno umorili leta 1897. soproga Alojzije Germic, katerega so potem razsekali na kosce ter ga kuhalili tako dolgo v kotlu, da se je meso povsem razkuhalo; kosti so pa sežgali. Umorjenčeva soproga je priznala, da je po hudem prepiru ustrelil njen brat Lovrec njenega moža ter je zakopal mrtvečno truplo v kleti. Toda njuj mati jima je svetovala, naj razsekata truplo in ga kuhati tako dolgo, da so bo meso razkuhalo. Storili so tudi res tako kakor jim je mati rekla. Na njen svet, naj dajo razkuhan meso in juho svinjam povzeti, je odgovorila Alojzija Germic, da bi utegnile svinje v sled tega poginiti. Tako je vlivala mati ostanke mrtveca v šcaf, a soproga jih je znosila na gnojišče. Gluhonemi Fran Lovrec je izjavil, da je ustrelil svojega svaka v obrambo, ker mu je ta grozil s sekiro. Gluhonemi Hola pa je izjavil pri preiskavi, da je hotel vse naznaniti orozništvo, toda brat in sestra sta mu to strogo prepovedala ter sta mu ukazala, naj zapoklje mrtveca v kleti. Marija Ratuša pa je trdila, da ni o umoru ničesar vedela ter je nekega dne našla v kleti mrtveca. Kuhalila je pa umorjenca njegova žena sama brez kake pripomočki.

— **Umor.** Leta 1893. je okrožno sodišče zaprlo posestnikovega sina J. Šalamona iz Št. Andraža v Slov. Goricah,

ker je bila na sumu, da je umoril Marijo Koziš, ki je služila pri njegovih stariših, in sicer zato, ker jo je on zapeljal, in se je nahajala v blagoslovjenem stanju. Dekle je bilo staro 16 let; nekega jutra so jo našli mrtvo. Ker je tedaj manjkalo dokazov, so Jos. Šalamona izpustili. Sedaj pa so dobili novih dokazov, in na podlagi teh so sumljivega Šalamona orožniki odpeljali v ječo v Ptuj.

— **Občinski svet celovški** je sklenil razpustiti pred kakim letom ustanovljeno mestno godbo.

— **III. redni občni zbor akad. tehničnega društva „Triglav“ v Gradcu** bo v soboto dne 30. novembra t. l. v društvenih prostorih ob 8. uri zvečer s sledečim vsporedom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zборa. 2. Čitanje zapisnika bratskega društva »Slovenije«. 3. Odborovo poročilo. 4. Poročilo revizorjev. 5. Proračun. 6. Slučajnosti.

— **Društvo „Zvezda“ na Dunaju** ima v nedeljo 1. decembra t. l. svoj zabavni večer v dvorani »Zum Regensburgerhof« I. Sonnenfelsgasse 2. Predaval bude ud sl. akad. društva »Slovenija«: »O zgodovinski črtici Jugoslovanov predvsem Slovencev«. Začetek ob 6. uri zvečer. — Prijatelji društva dobrodošli!

— **Štrajk koprskih učiteljicnikov.** Z začudenjem smo čitali v tržaški »Edinost« prva poročila o dajaškem štrajku na učiteljišču v Kopru. To začudenje je postal še večje, ko smo čitali, da so dijaki izročili ravnateljstvu nekak ultimatum, v katerem so označili svoje mirovne pogoje, a to začudenje se je spremenilo v pravo strmenje, ko smo videli, kako nepremišljeno se tržaški politični krog i igrajo z bodočnostjo mladih ljudij, ki še niso toliko razsodni, da bi mogli prevaditi konsekvence svojega postopanja. Ne bomo preiskovali, ali imajo koprski učiteljicnik resne vzroke pritožbam ali jih nimajo. To je v tem slučaju popolnoma postranskega pomena. Tudi če se je dijaki res zgodila krivica, če so vse njihove pritožbe do pičice utemeljene, vendar nikakor niso bili upravičeni začeti štrajk, ampak so imeli dolžnost, ostatina na zavodu, se pokoriti disciplini in potom poklicanih faktorjev, to je šolskih oblastev in poslancev, provzročiti rešitev njihovih pritožb na pristojnem mestu. Učiteljicnik pa so izbrali drugo pot. Začeli so štrajkati grešeč tako proti najelementarnejšim predpisom vsake šolske discipline, potem pa so se začeli z vodstvom pogajati. Nastopili so, kakor kaka diplomatična sila, ki se pogaja z drugo silo, in ker se vodstvo, kakor je pač naravno, ni hotelo podati v taka diplomatična pogajanja, so dijaki kar iz sole izostali in nekateri izmed njih tudi že domov odpotovali. Ako se ti mladi ljudje tako nepremišljeno igrajo s srečo svojega življenja in v nekem oziru tudi s srečo svojega naroda, je to v veliki meri zarezati na rovaš njihove neizkušenosti in nerazsodnosti. Toda mi imamo vtis, da bi dijaki najbrž ne bili zašli tako daleč, da niso pri »Edinost« dobili potuhe. »Edinost« je, ne da bi mislila na prihodnost teh dijakov in ne da bi se spomnjalna njihovih starišev, stopila na stran štrajkujočih dijakov in jih nekako ščevala, naj ne odnehajo, dokler se vodstvo ne uda. Ne dvomimo, da je »Edinost« pri tem imela najboljše namene, da je postopala tako iz prepričanja, da na ta način varuje dijaštvu. Ali vzlič temu ni bilo to prav in je bilo to dijakom le na škodo, ker jih je zapeljalo, da so storili zadnji korak in odšli. »Edinost« je popolnoma prezrla, da avtoriteta učencev nini ne sme biti nikdar večja kakor avtoriteta učiteljev in da je popolnoma izključeno, da bi dijaki s takim punktom — če smemo rabiti ta izraz — dosegli kak uspeh. Po našem pričiranju zasluži postopanje »Edinost« v tej zadevi vso obsodbo, ker ne bo imelo družil posledic, kakor da pride nekaj dijakov v nesrečo. Gospodje v Trstu so se zopet jedenkrat igrali z nabito puško, sedaj pa ne znajo ne naprej ne nazaj. Mi nikakor ne moremo jemati niti ravnatelja Narkelja niti prof. Pribyla v kako varstvo

in gotovo bodo naši poslanci po svojih močeh radi sodelovali, da se razkrije vzroki dijaškemu štrajku in da se sanira na koprskem učiteljišču vladajoče razmere, ali skrb za dijaštvu nam veleva, da te mlade ljudi resno posvarimo, naj ne silijo takoj brezumno z glavo skozi zid, ampak naj se vrnejo v šolo in pokore disciplini, ki se bo gotovo ohranila, če ne drugače, pa na stroške dijakov in njihovih starišev. Na drugi strani pa tudi resno apeliram na vodstvo, da to zadevo izlepa poravnata tako, da zapeljano dijaštvu ne bo imelo nobene škode in naj z resnobo in z očetovsko dobrohotnostjo skuša zagotoviti tisto harmonijo in disciplino na zavodu, ki mora vladati, ako se naj dosegajo dobri učni uspehi.

— **Električne cestne železnice prva žrtev.** Na Zaloški cesti pred deželno bolnico je stal včeraj popoludne kaka dva metra oddaljeno od tira električne železnice z jednim konjem uprežen voz posestnika Lovrenca Škočica iz Ilovke štev. 16, v občini Predaselj pri Kranju, v smeri proti deželni bolnici. Na desni strani voza je stala in se držala za voz 30letna posestnikova žena Marjeta Škočiceva. Po električnem cestni železnici se je pripeljal električni voz. Voznik Silverster je dal z zvonjenjem znamenje. Ko je bil električni voz od Škočevega voza le še kakih 5 metrov oddaljen, splašil se je konj in porinil voz s tako silo nazaj, da je Marjeta Škočiceva odletela na železnični tir in jo električni voz podrl na tla in jo poldruži meter daleč rnil pred seboj, dokler se ni ustavljal. Bil bi jo gotovo zmečkal, da ni voznik z nepopisno naglico ustavljal voza. Ponesrečeno ženo prepeljali so takoj v bolnico, kjer je bila do danes zjutraj nezavestna. Poškodovana je na glavi, in sicer ima razbito lobanje. Ko se je konj splašil, ni nihče držal taistega, šele potem ga je zgrabil Lovrenc Škočic za vajeti, a ni mogel preprečiti nezgode. Marjeta Škočic se počuti zelo slabo, in je le malo upanja, da okreva.

— **Nepreviden voznik.** Vojaški sluga Alojzij Kramperger je danes dopoludne po sv. Petra cesti vozil takoj naglo in neprevidno, da je povožil 9 let starega Ivana Jančigaja, sina železniškega uslužbenca, stanujočega v Jenkovičih ulicah št. 16. O naglem vozarenju tega sluge so se v občinstvu slišale glasne pritožbe.

— **Izgubljene reči.** Gostilničarjeva hči L. L. iz Sežane je izgubila na poti do sv. Jakoba trga, po Starem trgu po Mestnega trga zlato in srebrno zapestnico. Na srebrni zapestnici je bil kot obešek srebrni golobček. — Na poti od hotela »Pri Slonu« do južnega kolodvora je izgubila neka dama zlato uro z verižico.

— **„Narodni dom“.** V restavraciji »Narodnega doma« prirediljuti komik, mimik itd. g. Karol Lewen s svojo družbo predstavo. Gosp. Lewen je že igral pred nadvojvodinjo Alice toskansko in nadvojvodo Leopoldom Ferdinandom.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 17. do 23. novembra 1901. Število novorjenčev 16 (= 23.76 %), mrtvorjenec 1, umrlih 12 (= 17.82 %), mej njimi jih je umrlo za jetiko 3, za vnetjem sopilnih organov 1, za različnimi boleznimi 8. Mej njimi so bili tujci 4 (= 33.3 %), iz zavodov 6 (= 50 %). Za infekciozni bolezni so oboleli, in sicer za otročico 1, za ošpicami 14, za škarlatico 3 osebe.

* **„Maričon“.** V Zagrebu se je pela 23. t. m. opera »Maričon«, katero je uglasil tamošnji prvi gledališki kapelnik Srečko Albini. Dejanje se vrši v Tropolju blizu Zagreba ter je vzeto iz zabe, ko so bili Francozi pod Napoleonom tamkaj. Ker nastopajo hrvatski kmetje, je tudi godba večinoma narodna. Albini je dosegel s svojim prvencem jak lep uspeh, dasi ni najti v operi dosti individualnega, a vsekakor je pokazal, da je jako nadarjen ter muzikalno visoko naobražen komponist. V tej operi je pela tudi gospa Polakova ter je bila odlikovana s cvetličnimi darovi.

— **Na starém bělidle.** Spevojgra v 4 slika. V nedeljo se je igrala v Pragi prvkrat nova izvirna opera Karola Kovařovica, h kateri je napisal libretto K. Šípek po najpopularnejši češki, tudi Slovencem priljubljeni povesti »Babice Božene Nemcové. Opera je izdelal skla-

datej kar najskrbnejše. Opera je izvirne lepote, v kateri tako prijetno diha idilična poezija in češki narodni značaj. »Babica« Nemcove nima pristnega dejanja, njeno leposlovno bistvo temelji v nedosežnem popisovanju narodnih šeg in narave, v topljem, živem slikanju rodbinskega življenja, v karakteristikni idiličnih razmer okolo jasnega pojava »Babice«. Najlepša točka opere je ljubavni prizor Mila in Kristle. V prvi sliki izvemo o njih ljubavi in ovirah, v drugi vidimo že posledice Lahove maščevalnosti; Mila mora med vojake, v poslednji sliki pa o pravem času posreduje babica, Mila se vrne na dom ter s poroko uresniči svoje in Krist line sanje. V libretu je zlasti babica prenesena na oder pristno s svojim zlatim srcem, polnim ljubezni do ljudi, do narave, do domače zemlje, v vsi svoji ne-pokvarjeni stari značajnosti in priprosti modrosti. Ali je skladatelj Kovačević po velikem uspehu svoje prve opere »Psohlavci« napredoval? Te dve operi se ne dasta primerjati izlahka. »Psohlavci« so veličastna zgodovinska spevoigra, polna dramatičnosti, polna napetosti in ganljive sile, v novi operi pa je vsebina nedolžna idila navadnega, priprstega kmečkega življenja, polna nasmejev in nežnosti, humorja in čustev, v kateri je sicer obilo dojmov, toda ne takih, kateri segajo v same globočine bolečin. Nasproti močni, stopnjevajoči se dramatični zgradbi »Psohlavci« stope tu lirični prizori. »Psohlavci« in »Babica« sta dve docela različni deli, zato se ne dasta primerjati. Kar se pa tiče tehnične skladateljske stranke, je druga opera popolnoma enakoveljavna svoji starejši sestrici. V njej vidimo zopet izbrušeno fakturno mojstra Kovačevicia, katero smo občudovali pri njegovi prvi operi. Instrumentacije so tudi v novem delu polne mičnosti.

* **Škandal v templju.** Iz Neutre javljajo: V templju Nagy-Topolcsany je molil nedavno ravnatelj Felsenburg za svojo pred kratkim umrlo mater. 73letnemu bolnemu Samsonu Löw-Beeru so molitve trajale predolgo, in ker je živel poleg tega še v sovraštvu z rodbino Felsenburgovo, je začel glasno zabavljati in grditi njegovo pokojno mater. Felsenburg je dal radi tega Löw-Beeru zaušnico, ta pa je hotel udariti Felsenburga s palico, a je do krvi zadel njegovega očeta. Löw-Beer je šel potem domov, a jedva je prišel v svoje stanovanje, ga je vsled velike razburjenosti zadela kap in se je zgrudi, poleg hčerke mrtev na tla.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 28. novembra. »Fremdenblatt« prijavlja danes članek, v katerem zopet grozi z razpustom poslanske zbornice, dasi v to ni prav nobenega vzroka. Poslanski krogi so radi teh groženj sploh ogorčeni, zlasti Poljaki. Jedni trde, da jih ni za resne smatrati, z več strani pa se čuje mnenje, da sili minister zunanjih del grof Goluchowski na to, da se parlament razpusti in sicer zategadelj, da prepreči zunanjepolitične razprave, zlasti razprave o Burih in o gnezenski pravdi.

Dunaj 28. novembra. Danes ima gospodska zbornica sejo in razpravlja o reformi § 59. in 60. obrtnega reda.

Dunaj 28. novembra. Razni listi trde, da pride na mesto namest. podpredsednika Pavicha dvorni svetnik dr. Karol Marija Truksa v Zader.

Dunaj 28. novembra. Tukajšnji advokat dr. Richard Mendel se že več dni pogreša. Sumi se, da je izvršil velika poneverjenja in pobegnil.

Krakov 28. novembra. Zaradi obsodbe v Gneznu so bile tu velike demonstracije. Visokošolci so se češkemu poslancu Holanskemu brzjavno zahvalili, da je o tej zadevi govoril v drž. zboru.

Lvov 28. novembra. Za obsojence v Gneznu je občinski svet daroval 1000 kron. Visokošolci so imeli sinoči shod, na katerem so pruskim sodnikom izrekli zaničevanje poljskih visokošolcev. Po zborovanju so hoteli naskočiti nemški konzulat, ki je noč in dan zastražen, a policija je to preprečila. V ponedeljek

bo tu velik shod poljskih žen, da protestuje proti pruskim brutalnostim.

Zagreb 28. novembra. Govori se, da se s privoljenjem nadškofa Poslovica naseli tu 60 iz Francije iztiranih jezuitov.

Darila.

II. Izkaz darovalcev podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju l. 1900/1901. Po 20 K so darovali: Gg. Kremer Al. mag. avt. v. p. Dunaj, dr. Glandl Jern., odvet. Maribor, sl. posojilnici v Slov. Bistrici in Ribnici; — po 10 K: Gg. ekscentron baron Schwiegel, Dunaj, Jos. Smodej, c. kr. notar, Velike Lašče, Meser Jan, dek. Velikovec, Herg Lovro, st. prošt Maribor, gospa Šebenkar Mat. Rakek, gg. dr. Štempihar Val, odv. Kranj, Guzelj Fr. vik. Logje (Gor.), J. Martinak, c. kr. sod. svet. Ljubljana, dr. Murko Mat., c. kr. vseučil. docent Dunaj, dr. Schell Jos., odv. Greifenburg (Kor.); 8 K: g. Ulčar Lovro, c. kr. sod. nadsvet. v. p. Gradec; po 8 K: gg. Arh Iv., c. kr. nadškof. Schramek Vilj., nadž. Dunaj, Oblak V., c. kr. stot. Mor. Belacerkev (Mähr. Weisskirchen), D. Puppo Kranj, Perušek Rajko, c. kr. gimn. prof. Žagar Drag. dež. blag. v. p. Ljubljana, Krašovec Fran, c. kr. okr. sod. v. p. Gradec, Savnik Karol, ces. svet. i. t. d. Kranj, dr. Mantuanus Jos., c. kr. amanuensij Dunaj, gospica Picek Fani, Ribnica; — po 5 K: gg. Koller Jak. Kranj, dr. Stare Jos., c. kr. fin. prošt. prist. Zamejic Andr., kan. Vodnik, Alojz, kann. mojster, Rohrman Viktor, trgov. Kalan Andr., kan. Ljubljana, dr. Janežič Konrad, odv. Voloska, Mladič Ant., c. kr. sod. prist. Postojna, Lašči Henrik, c. kr. sod. prist. Ajdovščina, Mašelj Franč., c. kr. rač. stot. 18 pesp. Olomuc, Hrastelj Fran, župnik Ribnica (Staj), Janežič J., tom. Grize, Flego Pet., kan. Trst, dr. Vosnjak J., dež. post. i. t. d. Slov. Bistrica, Žunkovic Davorin, c. kr. stotnik i. t. d. Maribor, dr. Pauer Karol, c. kr. nadsvet. Gradec, Vavra Jan., c. kr. prof. v. p. Ljubljana, dr. Dečko Ivan, odvet. Celje, Čelešnik J., c. kr. nadofic. Brežice; — po 4 K: gg. dr. Tomišek Jos., c. kr. gimn. prof. Kranj, dr. Kogoj Franc, okr. zdr. Krajanškogora, dr. Vojška Andr., c. kr. viš. sod. svet. Rudolfovo, Roš Ferdo, žup. Hrastnik, dr. Hrašovec Jan., odv. Celje, Konšek Fr., c. kr. poštarn Trojana, gospica Marija Wessner, učitelj. Ljubljana, Tolazzi Tomo, trg. Dol, Logatec, Santel Ant., c. kr. prof. Gorica, Kristofič Lovro, župnik Kovorje pri Tržiču, Zagor Franč., Markovec st. 8, Benčina Ivan, Startrig pri Ložu, König W. lekarnar v Mariboru, dr. Kulterer Jurij, odv. Velikovec, Erzar Mat., dekan Semeč, Bonczej Jos., Železniki, Traven Jurij Obirska pri Žel. Kaplji, Krušči Jak., župnik sv. Andraž, Murovec Iv., dek. Cirkuš, Klun Stefan, gostiln. Ljubljana, dr. Vrecko Iv., odv. Celje; — po 3 K: gg. Rakovec Alojz, viš. žel. ofic. Maribor, Bonczej Franč., župnik Drazgoš; — po 2 K: gg. Kočevar Ercan, vinotrežec Maribor, Peterlin Fran, c. kr. sod. prist. Kranj, Milkov in Vera Kolšek v Šoštanju, Fürsager L. v Radovljici, Strojnik Jos., župnik Zilje, Kolar Ant., kapl. Novacerkev, dr. Radek Fran, c. kr. notar Maribor, Omersa Fran, Kranj, dr. Kotzschmuth Jul., zdr. Postojna, dr. Kraut Alojz, odv. Celovec, Bratina Ant., vikar Dobrobo, Bratkoči Kaz., c. kr. notar Gor. grad. Kreuzberger A., trgov. Kranj, Kraut, Valent., župnik v Bočni in Majdič Ivan, Kranj. — Za toliko blagih darov izreka društveni odbor najskrnejše zahvalo. Dalje sprejema darove društveni blagajnik gosp. dr. Klem. Seshun, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju, I. Singerstrasse 7. — Za odbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju: Dr. F. Stegu, tajnik. — Jak. Pukl, predsednik.

Se dobiva povsod! **Kalodont** (2536)
neobhodno potrebna zobna Crème
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave,

Dež. gledališče v Ljubljani.
Stev. 32. Dr. pr. 1141.

V petek, 29. novembra 1901.
Gostuje gospa Irma Polakova iz Zagreba.

Od stopnje do stopnje.

Ljudska igra s petjem v štirih dejanjih in šestih slikah. Poleg češke priredebitve J. J. Stankovskega. Kapelnik B. Tomáš. Režiser Anton Verovsek.

Blagajnica se odpre ob 7. ur. — Zateka ob 1/2. 8. ur. — Konč ob 10. ur. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. poh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodna predstava bude v nedeljo, 1. decembra.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 26. novembra: Edvard Cernstein, umir. c. in kr. stavbeni oficijal, 75 let, sv. Petra cesta št. 22, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 806,2 m. Srednji kračni tlak 786,0 mm.

Nov.	Stanje Čas opa- zovanja	Baro- metra v mm.	Tempera- tura	Vetrovi	Nebo	Morina v m.
27	9. zvečer	738,6	— 16 sl. sahod	oblačno		
28	7. zjutraj 2. popol.	737,0 734,5	— 49 sl. sever — 12 sl. ssvzh.	meglja del. oblač.		00 mm

Srednja včerajšnja temperatura -0,8°, normale: 1,1°.

Dunajska borza

dne 28. novembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	98,85
Skupni državni dolg v srebru	98,70
Austriski zlata renta	118,95
Austriski kronska renta 4%	96,50
Ogrska zlata renta 4%	118,45
Ogrska kronska renta 4%	98,30
Austr.-ogrskie bankne delnice	1600—
Kreditne delnice	633,50
London vista	239,30
Nemški državni bankovci za 100 mark	117,10
20 mark	28,44
20 frankov	19,06
Italijanski bankovci	98—
5. kr. cekini	11,81

Gospodična ali deklica

se sprejme na stanovanje in hrano v Gospodskih ulicah št. 4, I. nadstr. (na levo). (2612—1)

Najfineji cvetlični med

iz čebelnjaka Babnikovega v Dravljah, z jamstvom pristnosti in čistosti, prodaja v steklincih po 1/4, 1/2 in 1/1 kilo

Edmund Kavčič

trgovina delikates, v Ljubljani, Prešernove ulice. (12—235)

Posestvo

na Koroškem se takoj prodaja radi rodbinskih razmer. — Potrebna glavnica 70.000 kron. 2597-1

Letni čisti dohodek 8—10.000 K.

Vpraša se Celovec, poste re-

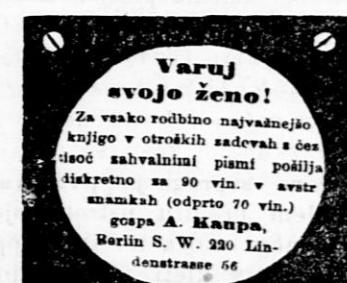
stante pod „Glücklich 1000“.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga cez Trbiž. Ob 12. ur 24 m po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, cez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reiffing v Steyr, v Linu na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, cez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. ur 51 m dopoln. osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. ur 56 m popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curia, Genevo, Pariz, čez Klein-Reiffing v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Hebr, Franzovske vare, Karlove vare, Prago, (direkti voz 1. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. ur zvečer osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Trst-Monakovo direktni vozovi I in II. razreda.) — Proga iz Novega mesta v Kočevje. Osobni vlakovi: Ob 7. ur 17 m zjutraj, ob 1. ur 5 m popoludne, ob 6. ur 55 m zvečer Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. ur 25 m zjutraj osobni vlak v Dunaju via Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Aussee, Ljubna, Celova, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. ur 12 m zjutraj osobni vlak v Trbiž. — Ob 1. ur 16 m dopoln. osobni vlak v Dunaju via Amstetten, Karlovih varov, Hebra, Marijnih varov, Plzna, Prague, direktni vozovi I. in II. razreda, Budejvice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celova, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. ur 41 m popoldne osobni vlak v Dunaju, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celova, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. ur 51 m zvečer osobni vlak v Dunaju, Ljubna, Beljaka, Celova, Pontabla. — Proga iz Novega mesta v Kočevje. Osobni vlakovi: Ob 8. ur 44 m zjutraj, ob 2. ur 32 m popoldne in ob 8. ur 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. ur 28 m zjutraj, ob 2. ur 5 m popoldne, ob 6. ur 50 m zvečer, ob 10. ur 5 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. ur 49 m zjutraj, ob 11. ur 6 m popoldne, ob 6. ur 10 m zvečer in ob 9. ur 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1893)

(1912-25)

Izkuljena učiteljica

slovenskega in nemškega jezika veča želi v boljši rodinci nekoliko ur poučevati. Po želji poučuje poldnevno tudi na glasovir.

Vprašati treba pri upravnosti »Slov

Mlad trgovski pomočnik

vešč trgovine z mešanim blagom, išče
službe. (2592—2)

Naslov pove upravnostvo »Slov. Nar.«.

(2610—1)

Glasovir

Kutscherovega sestava, kratki, dobro ohra-
nen, se proda po ceni.

Vpraša se v zdraviliški hiši v Topli-
cah na Kranjskem. (2610—1)

Proti
malokrvnosti

Železno vino

lekarnarja

G. Piccoli v Ljubljani

dvor. založnika Njeg. Svetosti papeže

ima v sebi 90krat več železa

kakor druga po reklami nezaslužno sloveča
china-železnata vina, katera često
nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno
namizno vino. III. (1368—50)

Vsled tega največje jamstvo za
izdatnost tega vina pri malokrvnih,
nervoznih ali vsled bolezni ostatečih
osebah, kakor tudi še posebno pri ble-
dih, slabotnih in bolchatih otro-
čeh. Dobiva se v steklenicah po pol litra.

Vnana naročila proti povzeti.

Brata Eberl

int. 1842.

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.
Plesarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv.
49 južne železnice.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja.
Predaja oljnatih barv, lakov in firnežev
na drobno in na debelo.

Velika izbirka dr. Schoenfeld-ovih
barv v tubah za akad. slikarje.

→ Zaloga →

vsakovrstnih čopiščev za pleskarje, sli-
karje in zidarje, štedilnega mazila za
hrastove pode, karbolineja itd.

Posebno priporočava sl. občinstvu najnovije,
najboljše in neprecenljivo sredstvo za likanje
sobnih tel pod imenom „Rapidol“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v na-
jino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi
kot priznano resno in fino po najnižjih cenah.

Prej J. Zor Alojzij Erjavec Prej J. Zor
črelijarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skupnosti, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevanih svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, posteno in trepožno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvalo,
ter razne potrebščine za to obrt. 49

Moč se shranjujejo. — Vrajam narodom naj se pridene visere.

Prej J. Zor Alojzij Erjavec Prej J. Zor

črelijarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skupnosti, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevanih svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, posteno in trepožno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvalo,
ter razne potrebščine za to obrt. 49

Moč se shranjujejo. — Vrajam narodom naj se pridene visere.

Prej J. Zor Alojzij Erjavec Prej J. Zor

črelijarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skupnosti, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevanih svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, posteno in trepožno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvalo,
ter razne potrebščine za to obrt. 49

Moč se shranjujejo. — Vrajam narodom naj se pridene visere.

Prej J. Zor Alojzij Erjavec Prej J. Zor

črelijarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skupnosti, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevanih svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, posteno in trepožno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvalo,
ter razne potrebščine za to obrt. 49

Moč se shranjujejo. — Vrajam narodom naj se pridene visere.

Prej J. Zor Alojzij Erjavec Prej J. Zor

črelijarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skupnosti, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevanih svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, posteno in trepožno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvalo,
ter razne potrebščine za to obrt. 49

Moč se shranjujejo. — Vrajam narodom naj se pridene visere.

Prej J. Zor Alojzij Erjavec Prej J. Zor

črelijarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skupnosti, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevanih svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, posteno in trepožno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvalo,
ter razne potrebščine za to obrt. 49

Moč se shranjujejo. — Vrajam narodom naj se pridene visere.

Prej J. Zor Alojzij Erjavec Prej J. Zor

črelijarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skupnosti, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevanih svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, posteno in trepožno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvalo,
ter razne potrebščine za to obrt. 49

Moč se shranjujejo. — Vrajam narodom naj se pridene visere.

Prej J. Zor Alojzij Erjavec Prej J. Zor

črelijarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skupnosti, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevanih svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, posteno in trepožno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvalo,
ter razne potrebščine za to obrt. 49

Moč se shranjujejo. — Vrajam narodom naj se pridene visere.

Prej J. Zor Alojzij Erjavec Prej J. Zor

črelijarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skupnosti, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevanih svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, posteno in trepožno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvalo,
ter razne potrebščine za to obrt. 49

Moč se shranjujejo. — Vrajam narodom naj se pridene visere.

Prej J. Zor Alojzij Erjavec Prej J. Zor

črelijarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skupnosti, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevanih svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, posteno in trepožno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvalo,
ter razne potrebščine za to obrt. 49

Moč se shranjujejo. — Vrajam narodom naj se pridene visere.

Prej J. Zor Alojzij Erjavec Prej J. Zor

črelijarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skupnosti, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevanih svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, posteno in trepožno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvalo,
ter razne potrebščine za to obrt. 49

Moč se shranjujejo. — Vrajam narodom naj se pridene visere.

Prej J. Zor Alojzij Erjavec Prej J. Zor

črelijarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skupnosti, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevanih svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, posteno in trepožno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvalo,
ter razne potrebščine za to obrt. 49

Moč se shranjujejo. — Vrajam narodom naj se pridene visere.

Prej J. Zor Alojzij Erjavec Prej J. Zor

črelijarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skupnosti, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevanih svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, posteno in trepožno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvalo,
ter razne potrebščine za to obrt. 49

Moč se shranjujejo. — Vrajam narodom naj se pridene visere.

Prej J. Zor Alojzij Erjavec Prej J. Zor

črelijarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skupnosti, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevanih svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, posteno in trepožno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvalo,
ter razne potrebščine za to obrt. 49

Moč se shranjujejo. — Vrajam narodom naj se pridene visere.

Prej J. Zor Alojzij Erjavec Prej J. Zor

črelijarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skupnosti, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevanih svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.
Delo je ceno, posteno in trepožno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujavo obuvalo,
ter razne potrebščine za to obrt. 49

Moč se shranjujejo. — Vrajam narodom naj se pridene visere.

Prej J. Zor Alojzij Erjavec Prej J. Zor

črelijarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.

Po večletni skupnosti, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstreziti vsem zahtevanih svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval.

Na prodaj je pod ugodnimi pogoji

mlin in žaga

v Idrijskem predmestju, pri glavni cesti, z velikim prometom, mlin popolnoma novo opravljen s 6 tečaji, veliko gospodarsko poslopje, vodna moč je primerna tudi za kaka druga tovarniška podjetja.

Proda se iz proste roke. Rok za ponudbe do novega leta. (2607-1)

Natančne pojasnila daje lastnik:

Josip Kogovšek v Idriji.

Prave perzijske preproge in prave karavanske zavese
priporoča
J. J. Naglas v Ljubljani. (2576-2)

Trgovski pomočnik

soliden in dobro izveščan špecerijst se vsprejme s 15. decembrom t. l. v večji trgovini z mešanim blagom.

Ponudbe pod: „L. & D.“ poste restante, Postojna. (2569-3)

Preseleitev posredovalnice za delo in službe ter za stanovanja.

Ulijedno naznjam, da sem se 8. novembra 1901 preselila s Sv. Petra ceste

v Sotesko (Gradišče) št. 8

ter prosim, da me cenjeno občinstvo tudi v mojem novem bivališču počasti z mnogobrojnimi naročili.

Z vsem spoštovanjem

Katarina Egy

posredovalnica za delo in službe ter za stanovanja. (2428-6)

Karol Holinský

stavbenik in arhitekt

naznana slavnemu občinstvu, da je **otvoril**

v Gradišči hiš. štev. 13
svojo novo

tehnično pisarno.

Priporoča se s tem p. n. občinstvu za izdelovanje načrtov in detajlov šol, cerkvâ, hiš, vil in drugih poslopij; za napravo podrobnih proračunov in koladvacij. — Prevzemlje tudi stavbe v lastni režiji ali le njih nadzorstvo. (2585-2)

Za natančno, precizno in ceno delo se garanjuje.

V četrtek, petek in soboto

28., 29. in 30. novembra 1901

se bodo prodajali ostanki in zaostalo blago za takô nizke cene, kakeršnih še ni bilo.

Vredno je, ogledati si to blago, kajti ni bilo še tako ugodne prilike, da se more za malo denarja mnogo in dobro kupiti, ker kupiš lahko že za 1 gld. 20 kr. blago za celo obleko.

Med ostanki so barhenti, koton, zefir, volneno blago in blago za gospode, kakor tudi različno drugo blago.

Razen tega se proda v teh 3 dneh 1000 komadov bluz iz volne in fianela za polovične cene, tako da se dobri lepa flanelova bluza že za 75 krajcarjev.

Nikogar se ne sili, da mora kaj kupiti!

Cenjene p. n. kupovalce le opozarjam na to, da se zgoraj omenjeno blago prodaja

samo

V četrtek, petek in soboto

28., 29. in 30. novembra 1901

in sicer pri tvrdki

Konrad Schumi

Prešernove ulice št. 1, Ljubljana.

Kdor pogleda, gotovo kupi!

Ne zamudi naj nihče te prilike!

! Božična prilika!!

Čudovito po ceni!

400 komadov za 1 gld. 80 kr.

Lepo pozlačena ura z verižico s triletnim jamstvom, 6 komadov la žepnih robcev, 1 svetovno pat. žepno pisalno orodje iz nikla, 1 prekrasni album s slikami, obsegajo 36 podob, najkrasnejših na svetu, 1 računski stroj „Patenta“, kateri izrađani sam najtežjavnejše naloge, k temu podobilo, 1 podstavek na pisma za vsakogar porabeni, 5 komadov prelepih razglednic, 5 komadov čudovitih oratkovih egipatskih vedeževalcev, kateri vzbujajo veliko veselja, 1 garnitura manšetnih in srajčnih gumbov iz double-zlata, s patent, zaklepalom, 3% zlata, 1 lepo disčete toaletno milo, 1 fino žepno toaletno zrcalo, 1 prakt. žepni nožek, 1 fin nastavek za smodke iz jantarja, 1 modern prstan za gospode z imit. druguljem, 20 kom. predmetov za dopisovanje in se 300 raznih predmetov, ki so za hišo potrebni. Vse skup z uro, ki je sama vredna tega denarja, stane 1 gld. 80 kr. Odpošilja po poštnem povzetju ali če se denar prej pošlje. (2611)

Ob. Jungwirth Krakovo št. 64.

Riziko je izključen. Za neugajajoče se vrne denar.

Št. 1901.

Prejel!

Mejnarodna panorama.

V poslopu meščanske bolnice.

Vstop s sedanega trga. Pogačarjev trg.

Umetniška razstava I. vrste.

Fotoplastično potovanje po celem svetu v polni istini.

Le še do sobote, 30. novembra

je razstavljena velekrasna serija

pariška razstava.

Otvorjeno vsak dan, tudi ob nedeljnih praznikih, od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer. (2602)

Vstopnina za odrasle 40 h, za otroke, dijake in vojake do naravnika 20 h.

Razglas.

Pri odgonsko-postajski občini ljubljanski se bo v soboto, dne 7. decembra t. l. od desetih do enajstih dopoludne vršila minuendo licitacija za preskrbljevanje hrane in vožnje odgoncev za leto 1902.

K tej licitaciji se vabijo podjetniki s pristavkom, da je prevzemniku vložiti 100 K varčnine.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane
dne 22. novembra 1901.

Velika zaloga

(101-80)

pristnih Jos. Reithoffer sinov

Styria-, franco-skih Peugeot, Austria-koles.

Pneumatik
katere nudim po isti ceni, kakor tovarna.

Pristne švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, verižice, prstane itd. Namizne oprave (Besteck).

Najboljši šivalni stroji.

Najnižje cene in jamstvo!

Z vsem spoštovanjem
Fr. Čuden,
urar in trgovec, na Mestnem trgu št. 25, nasproti rotovža.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Tudi letos
naj se

Miklavž

oglaši
pri

L. Schwentnerju v Ljubljani

ter naj si koš zvrhoma naloži najmičnejših, najvrednejših in najcenejših daril.

Izbor je pri L. Schwentnerju mnogovrsten in obilen, obilo je pa tudi otrok, ki po pravici pričakujejo, da jih Miklavž zaradi njih pridnosti bogato obdarí.

Največje veselje bo napravil otrokom zlasti, če jim prinese:

Pisanice. Pesni za mladino, zložil Oton Zupančič. Cena kart. 80 h, po pošti 85 h.

Medvedji lov. Čukova gostija. Spisal Josip Brinar. I. zvez. „Mladinske knjižnice“. Cena kart. 80 h, po pošti 85 h.

Na rakovo nogo. Slike Cena kart. 80 h, po pošti 85 h.

Dobri otroci. Kolorirane slike s pesmicami. Za najnežnejšo mladino.

Naše domače živali. Kolorirane slike iz domačega živalstva za najnežnejšo mladino. Cena 40 h, po pošti 45 h.

Otročičem v zabavo. 22 koloriranih slik s pesmicami. Cena broš. 80 h, po pošti 90 h.

Otročičem v zabavo. Leporello-izdaja (slike so napete na močni lepenki s platnenimi hrbiti). Cena 1 K 50 h, po pošti 1 K 70 h.

Noetova barka. Živalstvo v podobah s pesmicami. Kolorirana izdaja.

Cena 1 K 50 h, po pošti 1 K 75 h.

Sladki orehi. Računski primeri v slikah in pesmicah. Cena kolorirani in kartonirani izdaji 1 K 60 h, po pošti 1 K 80 h.

Pa tudi drugih koristnih stvari naj Miklavž ne pozabi, n. pr.:

peres, svinčnikov, držal, barv, papirja, zvezkov, beležnic, črnilnikov itd. itd.

sploh preskrbi naj se z vsem, česar treba za dom in za šolo. Torej, pridni otroci, ki priporočajo se Miklavžu, da Vam kaj prinese iz trgovine (2687-2)

L. Schwentner

v Ljubljani, Dvorski trg.